

wieder Zeiten der Übersättigung folgen; deshalb ist für den Wald und seine Verminderung ein rasches Tempo nicht von gutem.“ Hogy ez a „hid“ megállja-e a terhelési próbát, a legközelebbi jövő fogja mutatni.

A kámoni arboretum.

Irta: Gáyer Gyula dr.

„*Chamaecyparis nutkaensis ericoides* ist im Garten des Herrn Stephan von Sággy in Kámon (bei Szombathely, Ungarn) entstanden“, írja *Beissner* (Nadelholzkde, 536. o.). Mindazonáltal a kámoni park kincsei mindezideig ismeretlenek maradtak a magyar szakközönység előtt. Sőt ha el is jutott volna Kámon községbe magyar dendrológus, a falun áthaladva akkor sem sejtette, hogy milyen érdekes park rejtőzik közvetlen közelében. *Sággy* István dr. kámoni földbirtokos angol kényelemmel berendezett s magyarosan vendégszerető uriháza a falu egy mellékutcájára néz s főképpen mögötte terül el a nyolc holdas park sok kertészeti ritkaságával. A park fiatalabb része 20 éves. Idősebb részeit még a jelenlegi tulajdonos édesatyja parkírozta s itt hatalmas példányai láthatók az *Abies cephalonica*, *Thuja gigantea* s más fajoknak. A pompás *Sequoia*-k is a jászlói majorban id. *Sággy* István emlékéért hirdetik, de a parknak igazán tudományos színvonalra emelése és kifejlesztése a jelenlegi tulajdonos műve. A kámoni parkot különösen az teszi értékesé, hogy a ritkaságok többnyire jól kifejlett, szép példányokban vannak meg. A fajok és fajták számát s a ritkaságokat tekintve nem csupán a vas megyei parkok között vezet, hanem kivált *coniferák* tekintetében kétségtelenül az ország leggazdagabb arboretuma. *Sággy* István dr. úr szíves volt a kert fáiinak és cserjéinek katalógusát összeállítani s ezt itt közzéadom, †-tel jelezve meg azokat a fajokat, melyek 1916-ban árvíz következtében elpusztultak.

I. Túlevelü fák.

Abies amabilis, *arizonica*, *balsamea*, *brachyphylla* (*homolepis*), *bracteata*, *cephalonica*, *ceph.* var. *Apollinis*, *ceph.* var. *Reginae Amaliae*, *cilicica*, *concolor*, *concolor* var. *violacea*, *concolor* var. *lasiocarpa*,

firma, Fraseri, grandis, magnifica, Mariesii, nobilis var. glauca, nob. var. argentea, Nordmanniana, numidica, nephrolepis, pectinata, Pindrow, Pinsapo, sachalinensis, † sibirica, subalpina, umbilicata, Veitchii, Webbiana. *Araucaria* imbricata. *Biota* orientalis cum formis: aurea, † decussata, filiformis. *Cedrus* atlantica et f. argentea, † Deodara, Libani. *Cephalotaxus* drupacea, Fortunei, pedunculata et f. fastigiata. *Chamaecyparis* Lawsoniana (cum formis: Alumi, argentea, aurea, casuarinoides, conica, erecta viridis, filiformis, Fraseri, intertexta, † monumentalis, † pendula, robusta, worlei), nutkaensis (cum forma: pendula), obtusa (cum formis: aurea, breviramea, filicoides, lycopodioides), pisifera (cum formis: filifera, plumosa, plum. aurea, plum. argentea, squarrosa), sphaeroidea (cum formis: andelyensis, ericoides, glauca). *Cryptomeria* japonica cum formis: araucarioides, dacrydioides, elegans, lycopodioides, monstrosa, pungens, selaginoides, spiraliter falcata. † *Cunninghamia* sinensis. *Cupressus* arizonica. *Ephedra* procera. *Ginkgo* biloba. *Juniperus* chinensis (mas et fem., ceterum formae: aurea, argentea), communis (et f. hibernica), drupacea, excelsa, Keteleeri, occidentalis, pachyphloca, pseudocupressus, recurva squamata, rigida, Sabina. (prostrata et fastigiata), sphaerica, taxifolia (oblonga pendula), thurifera, virginiana (cum formis: albospica, cinerascens, elegantissima, glauca, pendula). † *Keteleeria* Fortunei. *Larix* dahurica, europaea, kurilensis, leptolepis, occidentalis, † sibirica. *Libocedrus* decurrens. *Picea* ajanensis, alba, Alcockiana, Breweriana, Engelmanni, excelsa (cum formis: argentea-spica, aurea, Basii, Cranstoni, inversa, monstrosa, phyllicoides, repens, viminalis) Glehni, hondoensis, Morinda, nigra, (formae: Donnetti et Mariana), obovata, Omorica, orientalis, polita, pungens argentea, rubra, Schrenkiana, sitchensis. *Pinus* aristata, Armandi, Ayacahuite, Banksiana, Bungeana, Cembra (et forma sibirica), contorta, Coulteri, densiflora, edulis, excelsa, flexilis, Gerardiana, † Hartwegi, inops, insignis, Jeffreyi, Koreaensis, Lambertiana, Laricio (cum subspeciebus austriaca, Pallasiana, monspeliensis), leucodermis, mitis, montana (cum subspec. mughus et uncinata), monlicola, monophylla, muricata, Murrayana, Nelsoni, † osteosperma, parviflora, Parryana, pentaphylla, Peuce, Pinaster, ponderosa (et pond. scopulorum), † pumila, pungens, resinosa, rigida, Sabiniana, silvestris (cum formis: argentea compacta et

Wateriana) strobis, Thunbergi † tuberculata. *Pseudolarix* Kaempferi. *Pseudotsuga* Douglasi (et forma glauca), macrocarpa. *Sciadopitys* verticillata. *Sequoia* gigantea. *Taxodium* distichum et f. pendulum. *Taxus* baccata (cum formis: adpressa stricta, Dovastoni pendula, fastigiata, fast. aureovariegata), canadensis, cuspidata. *Thuja* gigantea, occidentalis (cum formis: Bodmeri, Boothi, cristata, Douglasi pyramidalis, Ellwangeriana, ericoides, fastigiata, Hoveyi, pendula, Spaethi, Vervaeneana, Warreana), plicata, Standiski. *Thuyopsis* dolabrata. *Torreya* † californica, grandis, nucifera. *Tsuga* canadensis, Caroliniana, diversifolia, † Mertensiana, Pattoniana, Sieboldi, † Brunoniana. Összesen 244-féle Conifera, melyek közül akárhány ritkaságot Sághy ur összeköttetései és a meghozott anyagi áldozatok révén importálása után közvetlenül már beiktathatott kertjének fái közé. A *Taiwania cryptomeroides*-ből egyenesen Formosa szigetéről kapta a magvakat, de ezek nem csiráztak ki.

II. Lombos fák és cserjék.

Abelia florida. *Acer* creticum sempervirens, Drummondii, insique, macrophyllum, mandschuricum, monspessulanum, platanoides f. Reitenbachi, pseudoplatanus fol. purp., palmatum f. atropurpureum, rubrum, tataricum. *Actinidia* chinensis, polygama. *Aesculus* californica, hippocastanum fl. pl., lutea, macrostachya, rubicunda. *Acanthopanax* ricinifolium. *Akebia* quinata, lobata. *Amelanchier* botryapium. *Ampelopsis* quinquefolia, Veitchii. *Amorpha* fruticosa. *Amygdalus* nana. *Andromeda* japonica. *Aralia* sinensis. *Aristolochia* siphon. *Aronia* arbutifolia. *Artemisia* Abrotanum. *Asimina* triloba. *Azalea* mollis, pontica. *Aucuba* japonica. *Berberis* aquifolium (Makonia), Thunbergi, vulgaris, vulg. fol. purp. *Betula* alba, dahurica, papyracea. *Bignonia* capreolata. *Buddleia* variabilis. *Broussonetia* papyrifera. *Caragana* arboreseens. *Carya* alba, olivaeformis, sulcata. *Callicarpa* Giraldiana. *Calycanthus* floridus, praecox, occidentalis. *Catalpa* syringaeifolia. *Ceanothus* azureus hybr. *Celastrus* scandens. *Cephalanthus* occidentalis. *Cercidiphyllum* japonicum. *Cercis* siliquastrum. *Cedrela* chinensis. *Chamaebatiaria* millefolium. *Chionanthus* virginica. *Citrus* trifoliata. *Clematis* lanuginosa hybr., montana. *Clerodendron* trichotomum.

Cletra acuminata, alnifolia. *Cornus* alba et f. Spaethi, florida, macrophylla, Nuttalli. *Coronilla* emerus. *Corylus* colurna. *Cotoneaster* affinis, bacillaris, frigida, horizontalis, multiflora, Simonsi. *Corollea* cotoneaster. *Crataegus* azarolus, Carrieri, coccinea, crus galli, oxyacantha fl. rubro pleno, pirifolia, punctata, pyracantha. *Cudrania* tricuspidata. *Cydonia* japonica, Manlei. *Daphne* Meze-reum. *Daphniphyllum* macropodium. *Davidia* involucrata. *Desmodium* penduliflorum. *Deutzia* crenata, Kalmiaeflora. *Dirca* palustris. *Diospyros* Lotus, Kaki, virginiana. *Edgeworthia* papyrifera. *Elaeagnus* angustifolia, argentea, edulis. *Elscholtzia* Stauntoni. *Enkianthus* japonicus. *Erica* carnea. *Exochorda* grandiflora. *Fagus* americana, silvatica f. atropurp. *Fontanesia* phyllirioides. *Forestiera* acuminata. *Forsythia* suspensa, viridissima. *Fortunea* chinensis. *Fraxinus* excelsior, ornus. *Genista* aetnensis, praecox. *Gleditschia* caspica. *Gymnocladus* canadensis. *Halesia* tetraptera. *Halimodendron* argenteum. *Hamamelis* mollis, virginiana. *Hibiscus* syriacus. *Hippophae* rhamnoides. *Hovenia* dulcis. *Hydrangea* arborescens grandifl. paniculata grandifl., quercifolia. *Hypericum* calycinum, patulum. *Idesia* polycarpa. *Ilex* aquifolium, opaca. *Itea* virginica. *Jasminum* nudiflorum, revolutum. *Juglans* nigra, regia, Sieboldiana. *Koelreuteria* paniculata. *Laburnum* alpinum, vulgare. *Leycesteria* formosa. *Ligustrum* ibota, lucidum, ovalifolium, Rege-lianum, sinense, vulgare f. italicum. *Liquidambar* styraciflua. *Liriodendron* tulipifera. *Lonicera* Maaki, Standiski. *Maclura* aurantiaca. *Magnolia* acuminata, cordata, glauca, gracilis, hybr. Soulangeana, hybr. Lennea, hypoleuca, Kobus, macrophylla, obovata, parviflora, salicifolia, stellata, Thompsoniana, tripetala, Yulan. *Menispermum* canadense. *Myrica* cerifera. *Neviusia* alabamensis. *Nuttallia* cerasiformis. *Nyssa* multiflora, silvatica. *Orixa* japonica. *Oxydendron* arboreum. *Paederia* Wilsonae. *Paeonia* arborea. *Parrotia* persica. *Paulownia* Fargesii, imperialis. *Periploca* graeca. *Pernetia* mucronata. *Phellodendron* amurense. *Philadelphus* coronarius. *Photinia* serrulata, villosa. *Pirus* malus (cum sequ. formis: coronaria, floribunda, Halliana, Niedzwetzkiana, Sargenti), pallveria, salicifolia. *Plagiospermum* sinense. *Platanus* orientalis. *Potentilla* fruticosa. *Populus* lasiocarpa. *Prinus* verticillata. *Prunus* Grayana, lusitanica, laurocerasus schipkaensis, padus, Sargenti, Siori, serotina,

virginiana. *Quercus austriaca sempervirens*, Banisteri, maerantha macrocarpa, pedunculata, pyrenaica, rubra. *Rhamnus imeretinus*, *Rhododendron arboreum hybr.*, Cunninghami, maximum, ponticum. *Rhodotypus kerrioides*. *Rhus cotinus*, glabra et laciniata, Osbecki, typhina, vermicifera. *Ribes aureum*, Gordonianum, sanguineum. *Robinia hispida*, mexicana, villosa. *Rosa laevigata*, rubrifolia, rugosa. *Rubus bambusarum*, flagelliflorus, kuntzeanus, laciniatus, odoratus, phoenicolasius, sulcatus. *Salix babylonica*, daphnoides, magnifica, lucida, purpurea pendula, repens. *Sassafras officinalis*. *Smilax rotundifolia*. *Sophora japonica*. *Sorbus aria*, aucuparia, chamaemespilus, cuspidata, domestica, torminalis. *Spiraea arguta*, ariaefolia, Bumalda, canescens myrtifolia, Lindleyana, opulifolia, prunifolia fl. pl., sorbifolia, Thunbergi, Van Houttei. *Stachyurus gracilis*. *Staphylea colchica*, pimata. *Stephanandra Tanakae*. *Styrax japonica*. *Stuartia pentagyna*, pseudocanallia. *Symplocos crataegoides*. *Syringa amurensis*, Emodi, japonica, Jósikaea, persica, pekinensis, vulgaris. *Viburnum Carlesi*, cassinoides, dilatatum, lantana, lentago, macrocephalum, nudum, opulus fl. pl., rhitidophyllum, tomentosum, utile. *Wistaria chinensis*. *Xanthoceras sorbifolia*. *Xanthorrhiza apiifolia*. *Xanthoxylon fraxineum*, *Zelkova keaki*. Összesen 310-féle lombos fa és cserje.

A fajok és fajták sokasága annál érdekesebb, mert a kert talaja hideg és ki van téve a Gyöngyös áradásainak. Amellett Szombathely vidékének klímája már megérzi az Alpeselek közelségét.

A fennsík, melyen a jászlói major áll, még inkább érzi az alpesi hatást. Épen ezért különös figyelmet érdemel a *Pinus Pinaster*-erdő a jászlói major mellett. Sághy István dr. ur kísérlete pompásan bevált: a fák egészségesek és az idősebbek javában hozzák tobozaikat. Magyarország erdészeti jelentőségű fáinak száma ezzel egy megfelelő adattal gyarapodik.